

nyolításához, segédanyagok elkészítéséhez, kiadásához azonban hiányzik a megfelelő anyagi fedezet. Szükséges egy minimális létszámmal működő stáb felállítása, amely a hazai, sőt esetleg a közép-európai e-levelezés központja lenne. Egy ilyen központ felállítása természetesen csak hazai és nemzetközi erőforrások segítségével lehetséges, mellette esetén azonban nemcsak iskolai, hanem vállalkozói/ipari tréning- és demonstrációs tereppé is válhatna.

A közoktatás fejlesztésében az e-levelezési központ kialakítása hiánypótló lehetne, s olyan lehetőséget biztosítana a magyar iskoláknak, amely egyszeriben kitérítaná a világot számukra. A program nemzetgazdasági jelentősége is alig vitatható: a most középiskolás generáció 4–5 év múlva, amikor az elektronikus adatátvitel a mainál sokkal jelentősebb szerepet tölt be mind a nemzetközi, mind pedig a hazai kereskedelmi életben, potenciális használóként jelentkezik majd az adatbázisoknál s felkészülten, gyakorlati tapasztalatokkal állhat munkába – a számítógép mellé.

HORVÁTH ATTILA

A projekt-módszer

Az Iskola humanizálása elnevezésű kutatás részeként kapott helyet az Iskolafejlesztési Központban a nálunk valójában soha ki nem bontakozó és méltatlanul agyonhallgatott eljárás, a projekt-módszer kutatása és lehetőségeinek feltárása (a központ iskolafejlesztési munkájában).

A projekt-módszer gyakorlati alkalmazását (olyan sajátos tanulási egység megválasztását, amelynek középpontjában egy megoldandó probléma áll, majd az ehhez organikusán kapcsolódó összefüggések feltárását amely a probléma megoldását segíti elő), elsősorban metodikai kérdésnek szokták tekinteni. A mi felfogásunkban a projekt-módszer iskolafejlesztési és kutatópolitikai szempontjai jelentik az ezzel kapcsolatos kutatás és fejlesztés elsődleges aspektusait.

Ezzel összefüggésben három indoklást említek:

1.) Ahhoz, hogy az iskolák a nevelés helyi rendszerek váljanak, teljes pedagógiai programjukat konkrét környezetükhöz (települési viszonyaikhoz, belső személyi és tárgyi feltételeikhez) kell igazítaniuk. Egy ilyen programon belül a helyi tanterveknek kitüntetett szerepük van. Ez a logikai szál elvezet a projektek igenléséhez. A projekt u.i. lényegénél fogva konkrét, hiszen a tanulók érdeklődéséből, életteréből kiindulva szükségképpen azt a környezetet vonja be egy-egy komplex feladat tartományába, amelyben az iskola létezik.

2.) A projekt-módszer új módon hozza kapcsolatba a diákokat a tanárokkal, és viszont. A projekt tanárok és diákok közös munkája, amelyben a hierarchikus viszonyokat kooperatív viszonyok váltják fel. Ahol tehát ez a módszer gyökeret ver, ott szétördeli a tradicionális tanár-diák viszonyrendszert. Ezzel tehát az egész iskolai létezésre, az iskola teljes rendszerére befolyással van.

3.) Annak érdekében, hogy a gyerekek minél később kényszerüljenek irreverzibilis döntésekre képzési útjaik helyválasztásában, arra kell törekedni, hogy a képességek és

az érdeklődések szerinti differenciálás egyazon intézményen belül (és lehetőleg nem intézmények között) valósuljon meg. Ebben az összefüggésben a projekt munka mint a differenciálás sajátos technikája jelenik meg: demokratikus válasz a gyerekek különbözőségéből adódó problémákra. Nem csak egyszerű módszer tehát, hanem olyan integratív tevékenységi forma, amelybe mindenki azon a szálon kapcsolódhat be, amely neki az adott fejlettségi állapotában a leginkább motiváló.

4.) A projekt-munka az egyoldalúan kognitív megismerési folyamat más jellegű (kézműves, szervezési, művészi) tevékenységekkel ötvözi és beemeli a tanulási folyamatba a különböző eredetű tanulási tapasztalatokat. Így különböző jellegű tevékenységeket tanulási tevékenységekké legitimál azáltal, hogy egy komplex alkotási folyamatba integrálja azokat.

A projekt-módszer széleskörű megismertetése érdekében igen lényegesnek tartjuk a feltáró, teoretikus tevékenységet.

Fel kell dolgozni a projektunkba nevelés-filozófiai, neveléstörténeti vonatkozásait, össze kell gyűjteni a nemzetközi és (a csekély számú) hazai tapasztalatokat, feltárni és elemezni kell azok pedagógiai és oktatáspolitikai jelentőségét. Nálunk ennek azért van különös jelentősége, mert le kell bontani azokat a napjainkig hatoló előítéleteket, amelyeket a projekt munkával kapcsolatban elsősorban a szovjet pedagógiai irodalomból és oktatáspolitikai direktívákból importáltak annak idején. Ennek hatásai azután messze túlélték a szigort, amely a projekt-módszert (mint "burzsoá terméket") kvázi betiltotta. A magyar pedagógiai elméletet és gyakorlatot az utóbbi évtizedekben egyszerűen elkerülte a projekt-módszer, ezért szükséges megismerni teoretikus és praktikus vonatkozásait egyaránt.

HORTOBÁGYI KATALIN

Szakedolgozatok technikából 1987-1991 I.rész

Az ELTE TTK Általános Technika Tanszékén 1987-88-ban készített szakedolgozatok címei és néhány mondatos tartalma.

1987

Bendes Gyula: A humánium és a technika kapcsolata az ókorban a Biblia alapján

A dolgozat technikátörténetiségre, a művészetek és a technika kapcsolatára hoz példákat. Utalva a mai helyzetre, bemutatja Pál apostol, Luther Márton munkásságát, személyükön keresztül a Biblia munkára nevelését, a munka megbecsülését, kiragadva az ókori technikák leírását.

Gál Péter: A gondolkodásról és általában a BASIC nyelvről

A dolgozat javasolja legalább egy programozási nyelv ismeretét ahhoz, hogy a számítógéppel való kapcsolatteremtés megértését elősegítsük. Miért éppen a BASIC nyelvet érdemes megtanulni? Erre ad választ a dolgozat, bár megjegyzi, hogy a BASIC nyelv ismerete még senkit nem tesz képzett számítástechnikai szakemberré.